

CAMPAGNEBRIEF

H A N D I N H A N D

Driemaandelijks • jaargang 30 / 2022 • nr. 4 • oktober -

Afzender: Hand in Hand vzw, Grote Steenweg 91, 2600 Berchem

DEKOLONISEREN 2.0

EDITO

BESTE LEZERS,

Hand in Hand tegen racisme vzw lanceerde einde oktober haar nieuwe campagne Dekoloniseer 2.0. We verspreidden onze inzichten bij een ruimer publiek. In de volgende maanden gaan we concrete dekoloniserende acties voeren. Hieronder geven we wat toelichting over de algemene aanpak en de verschillende werven of thema's. Je vindt er enkele beelden die via sociale media door vele honderdduizenden mensen werden bekeken. Ze geven naar een breed publiek een aanzet over onze vier speerpunten: arbeid, erfgoed, klimaat en internationale solidariteit vanuit mondiaal perspectief. We verschenen tegelijk ook in De Morgen, de Gazet van Antwerpen en via een uitgebreid interview in Mo*-magazine, waaruit we hieronder regelmatig citeren.

Op onze compleet vernieuwde website www.handinhandtegenracisme.be vind je alle info. Ga zeker eens een kijkje nemen. Wil je meewerken aan het uitdenken en uitvoeren van concrete acties, meld je dan als vrijwilliger. Bij voorbaat dank.

Prettige feestdagen!

Het team van Hand in Hand tegen racisme vzw

Dekoloniseren is een verhaal van ons allemaal

ONDER HET MOTTO “DEKOLONISEREN IS EEN VERHAAL VAN ONS ALLEMAAL” LANCEERT HAND IN HAND TEGEN RACISME EEN NIEUWE CAMPAGNE. WE WILLEN DE TERM “DEKOLONISATIE” NIEUW LEVEN INBLAZEN EN DUIDELIJKER LINKEN MET HET HEDENDAAGS STRUCTUREEL RACISME.

“Dekoloniseren gaat niet enkel over Congo. De voorbije jaren is ons koloniaal verleden veel onder de aandacht gekomen, denk maar aan de spijtbetuiging van Koning Filip en België die na zoveel jaren de tand van de vermoorde premier Patrice Lumumba teruggaf.”, vertelde Lieven Miguel Kandolo, covoorzitter van Hand in Hand tegen Racisme in ons persbericht.

“We willen verder belangrijke stappen zetten op het vlak van dekolonisering. Deze keer op een reeks belangrijke domeinen in onze samenleving die iedereen raken. We willen ons hierbij zeker niet beperken tot enkel de wijziging van koloniale straatnamen of standbeelden, hoe belangrijk deze symbolen ook zijn.”, licht Jihad Van Puymbroeck, covoorzitter van Hand in Hand tegen Racisme verder toe.

Jihad in MO*: “Toen we vijf jaar geleden over dekolonisatie spraken, was dat vrij nieuw. We moesten constant uitleggen wat dat betekende, waar het debat over ging. We concentreerden ons toen op

het dekoloniseren van de lokale publieke ruimte en stelden vast hoe ontstellend laag de kennis was over het koloniale verleden. Veel mensen herinneren zich nog onze acties voor een Lumumbastraat die we in verschillende steden probeerden te introduceren. We zochten ook naar andere sporen van de kolonisatie in het straatbeeld. We probeerden onze eurocentrische blik te verbreden. Maar nu is het tijd voor de tweede fase. We willen de beweging en het debat nieuw leven inblazen door de dekolonisatiegedachte toe te passen op concrete terreinen. Erfgoed blijft belangrijk, internationale samenwerking natuurlijk ook. Maar ook thema's waar je misschien spontaan niet meteen aan zou denken, zoals klimaat en arbeid. Daarin gaan we op zoek naar structureel racisme, want daartegen strijden is de essentie van dekolonisatie. Ik ben erg blij dat we het begrip dekolonisatie al minder moeten uitleggen. Maar de term jaagt sommige mensen nog steeds schrik aan. De reactie is: ‘Oei, wat heb ik daar mee te maken? Ik ken helemaal niets van Congo.’ Met deze campagne willen we een stap verder gaan, een

stuk concreter worden. Dekoloniseren doen we met zijn allen. En zoals Lieven zei: we moeten een hoop mensen over hun ongemak tillen. De bedoeling van de campagne is niet om een schuldige met de vinger te wijzen. We moeten over het wij-zijdebat heen stappen. Bij ons wordt het een wij-verhaal. Wij die concrete ervaringen hebben met racisme en wij die dat niet hebben, hoe kunnen wij samen pal staan tegen racisme?”

Lieven Miguel Kandolo, covoorzitter Hand in Hand in MO*: “We willen niet in de eerste plaats praten over slachtoffers en daders, maar over hoe we samen kunnen streven naar een rechtvaardiger en inclusievere maatschappij. We zeiden dat dekolonisatie op korte termijn een gekend begrip geworden is. Het is niet omdat iets gekend is, dat het niet gevoelig zou zijn. Maar dát het gevoelig is, betekent niet dat het een taboe moet blijven, integendeel. Dekolonisatie is belangrijk. We beseffen dat het niet in één-twee-drie zal gaan. We zetten kleine stappen en hopen op een sneeuwbaaleffect.”

Na een jaartraject met vrijwilligers en experts, is gekozen om op 4 werven of thema's dieper in te gaan: arbeid, (immaterieel) erfgoed, internationale solidariteit en klimaatrechtvaardigheid.

ARBEID

Deze werf gaat over de wijze waarop structureel racisme de kansen en mogelijkheden van mensen belemmert op de arbeidsmarkt. Naast praktijktesten over aanwerving willen we vooral actievoeren over racisme op de werkvloer zelf.

Merk je dat inclusie vaak wordt ingezet om mensen te 'bereiken' maar dat er niet nagedacht wordt over wat fijne en veilige werkomgevingen zijn voor mensen die al doelwit zijn van racisme? Dat, met andere woorden, microagressies herhaaldelijk microkwetsingen veroorzaken en uitval op de werkvloer? Dat de diversiteitspiramide van een bedrijf er kan uitzien als 'verscheidenheid met preciaire arbeidsomstandigheden in de onderste

lagen en monocultuur met gebrek aan machtsdeling in de bestuurskamer? Heb je al gelezen over de loonkloof en glazen plafonds die identiteitsgebonden zijn? Ben je ook kritisch over discriminatie bij aanwervingen en wil je meer onderzoek en sluitende instrumenten, bijvoorbeeld praktijktesten, om dit aan te pakken? Wij ook ...

“België is Europese koploper in openstaande jobs... En in discriminatie van werkzoekenden op basis van etniciteit”, zo kopt het campagnebeeld rond het thema Arbeid. “De arbeidsmarkt dekoloniseren gaat over het recht op waardig werk voor iedereen. Acties die daaronder vallen zijn bijvoorbeeld streefcijfers, praktijktesten en een aanpak tegen racisme op de werkvloer”, vertelt Van Puymbroeck in ons persbericht.

ERFGOED

Deze werf gaat vooral over de invloed van de kolonisatie op het huidige ideeëngoed en methodiek van kennisverwerving, zoals bijvoorbeeld in het onderwijs. Ook culturele symbolen zoals “zwarte piet” en andere stereotypes in onze tradities, blijken hardnekkig koloniale vooroordelen te herhalen.

Erfgoed duurzaam maken voor de volgende generaties, verwacht van onze generatie dat we leren actiever kijken welke koloniale restanten ons omringen en welke we (on)bewust meedragen. De oorsprong daarvan is een onderdrukte en onvolledige overlevering van de geschiedenis en de hardnekkige mythe van

een soort ‘superieur’ Europees of westers monocultureel erfgoed dat nooit verandert. Hand in Hand pleit voor een transversaal dekolonisatieproces in de samenleving. Enkel zo kunnen de huidige generaties bewuster kiezen wat te behouden, ook wat onze nieuwe generatie kan creëren en dan pas overdragen. Het doel is een overdracht van erfgoed en kennisproductie met respect als startpunt, niet als ideaal of eindpunt. Ons cultureel erfgoed is pas levend als het getoetst wordt aan de realiteit van alle leden van de gemeenschap zonder (on)opzettelijke raciale uitsluiting en/of stigmatisering en de erkenning dat alle kennisproductie een cultuur heeft en niet neutraal is. Het mondjesmaat toelaten of blijven marginaliseren van deze ideeën houdt ons vast in traditionele ideeën over modern leven en verhindert verder democratiseren van onze samenleving.

Lieven Miguel Kandolo in MO*: “In het verleden was erfgoed het hoofdthema wanneer het ging over dekolonisatie. Nu willen we het erfgoed duurzamer maken voor de komende generaties, en kijken hoe we de koloniale restanten kunnen identificeren die we bewust of onbewust hebben meedragen. En ze elimineren. Heel concreet: door bijvoorbeeld de standbeelden en straatnamen die aan het kolonialisme refereren te verwijderen. Ook immaterieel erfgoed, zoals het Sinterklaasfeest, is belangrijk. Hoe kunnen we komen tot een inclusief kinderfeest? Wij vinden niet dat het Sinterklaasfeest afgeschaft moet worden. Maar we willen ons wel afvragen hoe we er een inclusiever gebeuren van kunnen maken.”

INTERNATIONALE SOLIDARITEIT

Deze werf gaat over een juister mondiaal samenwerkingsperspectief. Ze kijkt naar de wijze waarop de relatie met het Globale Zuiden nog bepaald wordt door neokolonialisme. Hier willen we bijdragen aan een gedekoloniseerd lokaal mondiaal beleid.

Stel je je vragen bij termen (zie <https://11.be/verhalen/inspiratiegids-dekoloniserennu>) als ‘ontwikkeling’ die nog altijd gebruikt worden? Hoe zie jij budgetten voor andere regio’s in het licht van de winsten (bv. op grondstoffen) uit voormalige kolonies? Zoek je naar nieuwe invullingen van internationale solidariteit waarbij de solidariteit meer in twee richtingen kan gaan? Zie jij te weinig diasporaleden uit jouw stad of gemeente die jouw lokaal (en lokaal mondiaal) beleid mee kunnen bepalen? Te weinig focus op hun rol binnen internationale solidariteit terwijl zij veel van eigen verdienste bijdragen via terugstortingen naar hun landen van herkomst? Ben je bekend met wat een verlengde van de ‘white man’s burden’ en dit type beeldvorming van ‘savior’ versus hulpbehoevende doet met mensen in andere regio’s en mensen hier? Wij ook ...

Lieven in MO*: Ook ontwikkelingssamenwerking is problematisch. Ook daarin zit structurele ongelijkheid en racisme. We willen vooral tot een mondiaal perspectief komen, met aandacht voor de herverdeling van macht, middelen, legitimiteit, positie en controle. We vinden dat er meer respect en wederkerigheid moet zijn in de samenwerking tussen westerse en niet-westerse landen. We willen wat dat betreft wegen op het beleid. Daarom werken we samen met 11.11.11 en andere organisaties. Ook internationale samenwerking moet inclusiever. We willen niet alleen beleid beïnvloeden, maar door vorming en sensibilisering het proces ook versnellen binnen ngo’s. De diaspora wordt systematisch niet betrokken bij debatten over internationale solidariteit, ook al weten we dat daar veel expertise en ideeën zitten. We pleiten ervoor dat ze meer stem krijgt, ook in acties van lokaal mondiaal beleid.”

KLIMAAT

Deze werf zoekt meer rechtvaardigheid in klimaatbeleid. De opwarming komt er immers grotendeels door de door het kolonialisme mogelijk gemaakt industriële ontwikkelingen in het Noorden maar heeft de ergste gevolgen in het Globale Zuiden, dat vroeger al door het kolonialisme werd geplunderd.

COLOFON

Dit is een uitgave van
Hand in Hand tegen racisme vzw,
Grote Steenweg 91
2600 Berchem
tel 03/281.15.05
www.handinhandtegenracisme.be
info@handinhandtegenracisme.be

Hand in Hand is lid van 11.11.11,
Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Hart
boven Hard, ENAR, De Federatie en het
platform Praktijktesten Nu

REDACTIE

Marius Dekeyser, Nyanchama Okemwa,
Ludo Segers, Willeke Van Herreweghe

VORMGEVING

www.x-oc.com

DRUK

De Wrikker, Berchem

ADRESWIJZIGING

Is uw adres niet correct of gaat u weldra
verhuizen? Laat ons iets weten a.u.b.

WEBSITE

Voor meer info over de werking van
Hand in Hand vzw, kan u altijd terecht
op onze website,
www.handinhandtegenracisme.be

GIFTEN

Wilt u de werking van Hand in Hand
financieel ondersteunen? Stort een
gift op ons rekeningnummer
000-0000116-19.
IBAN BE 39 0000 0001 1619
BIC BPOTBEB1
Vanaf minimaal 40 euro per jaar
ontvangt u een fiscaal attest.

PAPIEREN CAMPAGNEBRIEF OF E-ZINE

Vier maal per jaar ontvangt u een gratis
Campagnebrief van Hand in Hand. We
denken dat dit nog steeds nuttig is in
deze digitale tijden, ook omwille van de
oververzadiging van het e-mailverkeer.
In de Campagnebrief gaan we ook iets
dieper in op onze thema's en campag-
nes dan in de korte berichten die we
via e-mail versturen.

Wil u echter sneller nieuws of meer kort
op de bal, laat ons dan uw e-mailadres
weten en we bezorgen u voortaan ook
ons e-zine met regelmatige campagne-
oproepen. Of wil u liever geen papieren
Campagnebrief meer, maar enkel
digitale berichten, laat ons dan zeker
ook iets weten. Vergeet ook niet om
eventuele adreswijzigingen door te
geven, waarvoor dank.

CAMPAGNE

Zie jij dat de gevolgen van klimaatverandering niet
evenredig groot zijn voor ons allen in de wereldge-
meenschap? Zoek je vaak naar alternatieve oplos-
singen die niet gecreëerd zijn vanuit de extractie-
mentaliteit van waar de problemen kwamen ten
tijde van kolonisatie en industrialisatie? Zoek je de
link tussen milieu, racisme, onrecht, ...? Wij ook...

De kost van de klimaatcrisis voor landen in het
Globale Zuiden zorgt voor een duidelijke link met
dekolonisatie. In deze campagne spreekt Hand
in Hand tegen Racisme over een rechtvaardige
klimaattransitie. "De rijkste 10% van de wereldbe-
volking is verantwoordelijk voor 50% van de totale
uitstoot. De gevolgen van de steeds versnellende
klimaatverandering zijn overal zichtbaar, maar
deze zijn het sterkst voelbaar bij de meest kwets-
baren in de landen in het Globale Zuiden", aldus
Kandolo. De campagneslogan gaat dan ook als
volgt "We zijn bezorgd over het klimaat... Vooral
in onze eigen straat."

Jihad Van Puymbroeck in MO*: "En ook onze
laatste werf, klimaatrechtvaardigheid, is ver-
bonden met dekolonisatie. Dat uit zich erg mooi
in de klimaatoppen. Afrikaanse landen zeggen
bijvoorbeeld heel terecht dat ze het minst schuld

hebben aan de klimaatcrisis maar er het meest
onder te lijden hebben. Hand in Hand is geen
klimaatbeweging, maar we moeten als antiracis-
tische beweging wel werken aan klimaatrecht-
vaardigheid. We willen bijvoorbeeld dat het ook
over een solidariteitsfonds gaat (van historisch
geïndustrialiseerde landen die bijdragen aan de
schade van de klimaatverandering in minder geïn-
dustrialiseerde landen, red.), liever vroeg dan laat."

De volgende maanden zal Hand in Hand tegen
Racisme samen met andere middenveldorga-
nismen en vrijwilligers nauw samenwerken om
verder concrete acties te voeren rond de vier
thema's. "Iedereen kan meewerken aan ons
dekolonisatieplan. Het is niet de bedoeling om
"schuldigen" met de vinger te wijzen, wel om elk
onze verantwoordelijkheid te nemen om tot een
samenleving te komen waar racisme geen plaats
heeft.", sluit Kandolo af.

(De citaten zonder bronvermelding komen uit
ons eigen persbericht. De citaten uit Mo* komen
uit het interview van Kris Berwouts met Jihad Van
Puymbroeck en Lieven Miguel Kandolo, 'Strijden
tegen structureel racisme is de essentie van
dekolonisatie', www.mo.be, 3 december 2022.*

V O O R A A N K O N D I G I N G

Platform 21 maart

Op zondag 19 maart 2023 worden er naar aan-
leiding van de Internationale Dag tegen Racisme
opnieuw acties gevoerd in een reeks centrum-
steden vanuit het gezamenlijke Platform 21 maart,

waarvan Hand in Hand tegen racisme actief lid is.

Meer info hierover na de feestdagen via
www.platform2103.be